

NIEUWSBRIEF - Pathologie Friesland

Inhoud van deze nieuwsbrief

- [Wijziging in bestelproces verzendmateriaal](#)
- [Resultaten klanttevredenheidsonderzoek 2024](#)
- [WAT DOEN WIJ...](#)
- [Medewerker aan het woord - de cytologisch analist](#)
- [Huisartsenpraktijk vermelden op aanvraagformulier](#)
- [Kwaliteitsverbetering voor cervixuitstrijkjes](#)
- [CASUS - Er komt een vrouw bij de dokter](#)
- [Pathologie Friesland geaccrediteerd voor ISO 15189](#)

Onze nieuwsbrief is terug!

Na een tijdje afwezigheid brengen we u graag weer op de hoogte van het laatste nieuws en ontwikkelingen binnen Pathologie Friesland. Met deze digitale nieuwsbrief houden we u de komende tijd regelmatig op de hoogte.

Wilt u deze nieuwsbrief liever op een ander e-mailadres ontvangen? Laat het ons weten via communicatie@pathologiefriesland.nl, dan passen we dit graag voor u aan.

Heeft u geen behoefte aan onze nieuwsbrief? Afmelden kan eenvoudig via de afmeldlink onderaan deze nieuwsbrief.

Wijziging in bestelproces verzendmateriaal

Vanaf januari 2025 worden bestellingen voor verzendmateriaal twee keer per week verwerkt en doorgegeven aan de koerier. Hierdoor kan het iets langer duren voordat uw bestelling bij uw huisartsenpraktijk wordt afgeleverd.

Wij raden u aan om uw bestellingen op tijd door te geven, zodat u verzekerd bent van een tijdige levering.

Mocht iets in het proces niet goed lopen of u heeft hier vragen over dan horen wij dit graag. U kunt hiervoor mailen naar bestellingen@pathologiefriesland.nl of bellen naar 058 293 9393.

Resultaten klanttevredenheidsonderzoek 2024

Eind 2024 hebben we een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd onder alle huisartsenpraktijken in de regio. Graag delen we de belangrijkste uitkomsten met u.

Huisartsen: Tevreden over samenwerking en deskundigheid

Uit het onderzoek blijkt dat huisartsen onze samenwerking gemiddeld beoordelen met een **8,5**, en de algemene klanttevredenheid krijgt een **8,1**. Daar zijn we trots op!

U waardeert vooral:

- ✓ De deskundigheid van de pathologen
- ✓ Het contact met de pathologen en het medisch secretariaat
- ✓ De inhoudelijke kwaliteit van de uitslagen
- ✓ De communicatie van en met Pathologie Friesland
- ✓ De helderheid en toepasbaarheid van de inzendingrichtlijnen
- ✓ Het bestelformulier op de website

Wat kan beter?

- **Duidelijkheid van uitslagen:** Soms is wat extra uitleg wenselijk.
- **Digitale processen:** De mogelijkheid om pathologieformulieren digitaal in te vullen en/of een foto van de laesie toe te voegen.

Doktersassistenten: Tevreden over snelheid en communicatie

Doktersassistenten beoordelen onze samenwerking met een **8,3** en de algemene klanttevredenheid met een **8,2**.

Wat u als positief ervaart:

- ✓ De snelheid van de uitslagen
- ✓ Het contact met het medisch secretariaat
- ✓ De communicatie van en met Pathologie Friesland
- ✓ De helderheid en toepasbaarheid van de inzendingrichtlijnen
- ✓ Het bestelformulier op de website

Verbeterpunten & suggesties

Leesbaarheid van uitslagen: 11,5% van de doktersassistenten vindt dat uitslagen soms lastig te begrijpen zijn. Dit komt vooral door:

- Moeilijk leesbare terminologie
- Uitleg bij het in begrijpelijke taal uitleggen aan patiënten
- Onduidelijkheid over de status van HPV-onderzoek bij medische uitstrijkjes

Nascholing vanuit Pathologie Friesland: 38,5% van de doktersassistenten heeft interesse in nascholing. Onderwerpen die u graag terugziet:

- Waar moeten assistenten op letten? (Verdachte plekjes, bultjes, signalen van zorg)
- Cervixdiagnostiek
- Biopten en huidafwijkingen
- Het proces van ingestuurd materiaal bij Pathologie Friesland
- Een rondleiding bij Pathologie Friesland

Wij danken u hartelijk voor uw waardevolle feedback en gaan aan de slag met de verbeterpunten en suggesties!

WAT DOEN WIJ...

... bij de afdeling Cytologie?

Wat doet onze afdeling cytologie?

De analisten van onze afdeling cytologie doen klinisch onderzoek naar cellen. Dit celmateriaal verkrijgen zij bijvoorbeeld uit puncties, uitstrijkjes of urine.

Nadat de cellen een kleuring hebben gekregen, screenen ze het preparaat op de aanwezigheid van afwijkende cellen die kunnen wijzen op een ontsteking of tumor. Als er afwijkingen worden gevonden, bespreken zij dit met de patholoog.

Een bekend voorbeeld van cytologisch onderzoek is het baarmoederhalsuitstrijkje. Een ander voorbeeld is onderzoek van lichaamsvochten en van materiaal dat via een scopie of punctie wordt verkregen. Denk bijvoorbeeld aan urine, cystevocht en gerichte puncties uit organen.

Onze analisten gaan ook naar de ziekenhuizen, toe om te assisteren bij puncties. De specialist van het ziekenhuis voert deze echogeleide puncties uit. Onze cytologisch analisten onderzoeken het verkregen materiaal ter plaatse om te kijken of het van voldoende kwaliteit is voor pathologie onderzoek.

Door dit meteen te onderzoeken hoeven patiënten minder vaak terug te komen om hetzelfde onderzoek nogmaals uit te laten voeren.

Medewerker aan het woord - de cytologisch analist

Bernice Timmers brengt een groot deel van haar dag achter de microscoop door. Als cytologisch analist bekijkt en beoordeelt zij celmateriaal uit bijvoorbeeld puncties, uitstrijkjes of urine op afwijkende cellen of ontstekingen.

Als analist cytologie doe je zelfstandig onderzoek naar afwijkingen van lichaamscellen. Bernice: "Er bestaat vaak al een verdenking, want er is niet zomaar celweefsel afgenomen. Onze afdeling moet beoordelen of lutsluiten of het kwaadaardig is en zo ja, om welk type het gaat. Dit doen we samen met de afdeling Immunologie die de cellen van kleuringen voorziet om het celtyp te bepalen." De afdeling Cytologie beoordeelt zelf en formuleert conclusies. Dat is een groot verschil met bijvoorbeeld de afdeling Histologie. Daar gebeurt al het voorbereidende werk voor de patholoog.

Afwijkingen worden altijd met de patholoog besproken. "Ook wanneer we twijfels hebben over wat we zien, leggen we dit aan de patholoog voor. Die is altijd eindverantwoordelijk.

Zien we geen afwijkingen, dan doen we de beoordeling voor een groot deel zelf. De taak van onze afdeling is om een duidelijke uitslag te geven waar de arts vervolgens mee verder kan."

Patiëntcontact

Cytologisch analisten assisteren daarnaast bij puncties in de ziekenhuizen. De specialist van het ziekenhuis voert de punctie uit en de analist onderzoekt het verkregen materiaal ter plaatse om te kijken of het van voldoende kwaliteit is voor pathologie onderzoek. Bernice: "Het grootste deel van onze tijd zijn wij op celniveau bezig, maar bij de werkzaamheden in het ziekenhuis heb je echt patiëntcontact. Die afwisseling is echt een toevoeging aan ons werk."

"Zelf heb ik de laboratoriumopleiding gevolgd met daarna de opleiding cytologie als specialisatie. Ook vanuit Pathologie Friesland worden we gestimuleerd om extra cursussen te volgen. Laboratoriumopleidingen worden tegenwoordig heel breed ingestoken, specialisaties zijn er niet meer. Daarom delen we onze expertise met nieuwe collega's en stagiaires. Zo leidt je elkaar op.

Het komt echt op de praktijk aan om thuis te raken in ons vak. Voordat je goed kan meedraaien om de cytologie ben je zo vier jaar verder. Elk preparaat is anders, dus je moet echt van puzzelen houden. We verwachten dus echt wat van medewerkers. Maar ik ben heel dankbaar dat ik op deze manier echt iets kan betekenen voor mensen."

Huisartsenpraktijk vermelden op aanvraagformulier

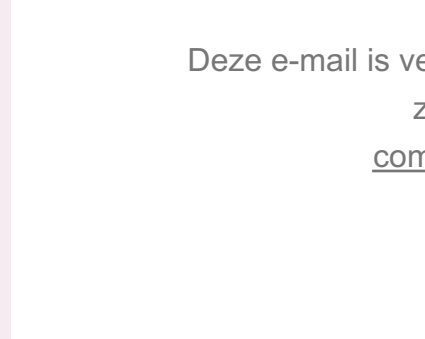
Het komt regelmatig voor dat wij bij Pathologie Friesland aanvraagformulieren ontvangen waarop niet alle benodigde informatie van de aanvrager is vermeld. Vaak staat enkel de naam van de aanvrager vermeld, maar ontbreekt de naam van de huisartsenpraktijk waar de patiënt is ingeschreven. Deze gegevens zijn essentieel voor ons om het onderzoek correct in ons systeem te verwerken en ervoor te zorgen dat de uitslag bij de juiste praktijk terecht komt.

Wij willen u daarom vriendelijk verzoeken om altijd de stempel van uw huisartsenpraktijk op het aanvraagformulier te zetten. Dit helpt ons enorm om het proces soepel te laten verlopen en vertraging te voorkomen.

Wanneer een praktijkstempel niet beschikbaar is, vragen wij u om naast de naam van de aanvragende huisarts ook expliciet de gegevens van de huisartsenpraktijk te vermelden.

Met uw hulp kunnen wij de kwaliteit en snelheid van onze dienstverlening blijven waarborgen. Alvast hartelijk dank voor uw medewerking!

Kwaliteitsverbetering voor cervixuitstrijkjes

We merken de afgelopen jaren dat het aantal lastig te beoordelen uitstrijkjes toeneemt. Dit kan het gevolg zijn van te veel bloedbijmenging bij afname of wanneer er niet genoeg cellen zijn afgenomen.

Soms ontbreken de cilindercellen, bijvoorbeeld omdat deze dieper in de baarmoederhals liggen en niet altijd goed mee te nemen zijn.

Wanneer dit gebeurt, krijgt u een uitslag die we aanduiden als PAP 0, met een uitleg over de reden waarom het uitstrijkje niet goed beoordeeld kon worden.

Om de kwaliteit van de uitstrijkjes te optimaliseren vragen wij u vriendelijk om onze [inzendingrichtlijn](#) te volgen. Hierin staat precies beschreven hoe u de **cervix-brush** bij de **ThinPrep Pap Test** op de juiste manier afneemt.

Belangrijke aandachtspunten hierbij zijn:

- Plaats het middelste gedeelte van de borstel diep genoeg in het baarmoederhalskanaal, zodat de kortere borstelhaartjes goed contact maken met de baarmoedermond.
- Druk de borstel voorzichtig aan en draai deze **vijf keer met de klok mee**.

Door deze instructies nauwkeurig op te volgen, zorgt u ervoor dat het uitstrijkje optimaal wordt afgenomen en goed beoordeeld kan worden. Een goed afgenomen uitstrijkje verkleint de kans dat uw patiënt terug moet komen om het uitstrijkje opnieuw te doen. Uw aandacht voor deze details draagt direct bij aan een betrouwbare uitslag en een efficiëntere zorgverlening.

Op de website van Bevolkingsonderzoek Nederland staat een e-learning voor doktersassistenten die hun theoretische kennis over het maken van een uitstrijkje willen opfrissen. U kunt deze e-learning vinden via: [Professionals - E-learning Cervixscreening](#)

CASUS - Er komt een vrouw bij de dokter

Een 53-jarige vrouw bezoekt haar huisarts met een groeiende zwelling onder haar linkeroog en het gevoel minder scherp te zien. Ze is bezorgd en wordt doorverwezen naar het ziekenhuis voor verder onderzoek.

In het ziekenhuis laat de hoofd-hals-chirurg een CT-scan maken, waarop een spierverdijking wordt gezien. Hij vermoedt een tumor en neemt een biopsie. Het biopsie bestaat uit vet- en spierweefsel met heel veel grote cellen rond vreemd, blauwachtig materiaal, dat niet van nature in het lichaam voorkomt.

Bij navraag blijkt dat de vrouw vier jaar geleden een hyaluronzuurfiller heeft geïnjecteerd om rimpels op te vullen. Soms reageert het lichaam op dergelijke injecties door cellen te sturen die het vreemde materiaal moeten opruimen. Deze cellen heten macrofagen en fungeren als stofzuigertjes: ze eten het vreemde materiaal op en worden daarbij groter en groter. Uiteindelijk worden ze zo groot, dat ze vreemdlichaamsreuscellen worden genoemd. Deze afweerreactie kan de zwelling goed verklaren.

Gelukkig voor deze patiënt is er geen sprake van een tumor, maar of het probleem nu is opgelost...?

Pathologie Friesland geaccrediteerd voor ISO 15189

Op 28 november 2024 heeft de Raad van Accreditatie een controlebeoordeling uitgevoerd bij Pathologie Friesland in het kader van de ISO 15189-norm.

Met trots kunnen we melden dat we het bericht hebben ontvangen dat deze beoordeling succesvol is afgerond. Dit betekent dat Pathologie Friesland per 29 januari 2025 officieel geaccrediteerd is volgens de **ISO 15189:2022**-norm.

Wij bedanken onze medewerkers voor hun toewijding en inzet om deze belangrijke mijlpaal te bereiken!